

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

**Ғылыми кеңес төрағасы,
ҚарМТУ ректоры**

_____ **Ғазалиев А.М.**

«_____» _____ **20__ ж.**

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

**КУК 3320 «Тіршілік әрекеті қауіпсіздігін құқықтық және ұйымдық қамтамасыз
ету» пәні бойынша**

ОА 11 «Өрттер және апаттар» модулі

**5B073100 «Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі»
мамандығы**

Тау-кен факультеті

Кеніштік аэрология және еңбек қорғау кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген: доцент, т.ғ.к. Сапарова Г.К., аға оқытушы, т.ғ.к. Балабас Л.Х.

«Кеніштік аэрология және еңбек қорғау» кафедрасының отырысында талқыланды

« _____ » _____ 20 ____ .№ _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ « _____ » 20 ____ ж.

Тау-кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

« _____ » _____ 20 ____ .№ _____ хаттама

Төраға _____ А. Такибаева « _____ » 20 ____ ж.

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

Сапарова Г.К. доцент, т. ғ к., Балабас Л.Х. аға оқытушы, т. ғ к.

«КА ж ЕҚ» кафедрасы ҚарМТУ-дың II корпусында орналасқан (Бейбітшілік бульвары, 56), 516 аудитория, байланыс телефоны 56-59-29 қосымша 2053.

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ECTS	Сабак түрі					СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі дәріс
			Қатынас сабақтарының саны			СОӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			дәріс	практикалық сабақтар	зертханалық сабақтар					
толық 6	3	5	15	30	-	45	90	45	135	КЖ, емтихан
қысқ.4	3	5	15	30	-	45	90	45	135	КЖ, емтихан

Пәннің сипаттамасы

«Тіршілік әрекеті қауіпсіздігін құқықтық және ұйымдастырушылық қамтамасыз ету» пәні 05073100 «Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі» мамандығының базалық пәндерінің таңдау бойынша компонентінің циклына кіреді

Пәннің мақсаты

«Тіршілік әрекеті қауіпсіздігін құқықтық және ұйымдастырушылық қамтамасыз ету» пәні зерделеудің мақсаты: тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі және төтенше жағдайлар саласында құқықтық реттеу және нормативтік қамтамасыз ету сұрақтары бойынша студенттерді теориялық және тәжірибелік дайындауға негізделген.

Пәннің міндеттері

осы пәнді оқыту нәтижесінде студенттер:

түсінік алуы керек:

- тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі саласындағы Қазақстан Республикасының заңдарын;

білуі керек:

- өндірістегі апаттардың жағдайымен, төтенше жағдай мен ғимараттардың қирауын тергеу тәртібімен; жеке қорғану құралдарын пайдалану, ақысыз сүт, емдеу-профилактикалық тағамдарды беру тәртібі, өндірісте болған сәтсіз оқиғалар мен денсаулыққа келтірілген басқа да зақымдануларды тіркеу және рәсімдеу туралы;

істей алуы керек:

- тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі саласындағы шараларды жоспарлау, өндірістік жағдайларды өздігімен талдау, заңгерлік және жеке беттердің және олардың адаммен қарым-қатынасының іс-әрекетіне сауатты баға беруін;

практикалық машықтануы керек:

- заңды құжаттармен жұмыс жасауда, мемлекеттік қадағалау мен бақылауды жүргізу, шаруашылық және басқа қызметте жобаларды құқықтық сараптау және өздігімен шешімдерді қабылдау бойынша практикалық дағдыларды меңгеруге.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет: Математика 1,2 Mat(I) 1211, Mat(II) 1212, Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігінің негіздері TKN 1107.

Постреквизиттер

«Тіршілік әрекеті қауіпсіздігін құқықтық және ұйымдастырушылық қамтамасыз ету» пәнін оқу кезінде алынған білімдер келесі пәндерді «Жеке қорғас құралдары», «Өндірістік объектілерді еңбек жағдайлары бойынша аттестациялау» меңгеру барысында қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақыптар)	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, сағат				
	дәріс	практикалық	зертханалық	СО ӨЖ	СӨЖ
1 Кіріспе дәріс. ТӘҚ саласындағы нормативті-құқықтық актілері. ТӘҚ саласындағы мемлекеттік басқару.	2			5	5
2. ТӘҚ саласындағы қызметкер мен жұмыс берушінің құқықтарына берілетін кепілдіктер.	2			5	5
3. Еңбек тәртіптемесі. Еңбек тәртібі.	2			5	5
4. Жұмыс уақыты және демалыс уақыты.	2			6	6
5. Материалдық жауапкершілік. ТӘҚ саласындағы мемлекеттік бақылау.	2			6	6
6. Өндірістік қауіпсіздік саласындағы ҚР заңнамасы.	2			6	6
7. Табиғи және техногенді сипаттағы төтенше жағдайлар саласындағы ҚР заңнамасы.	2			6	6
8. Авариялық-құтқару қызметі және қалыптасуы.	1			6	6
9. Қызметтік тексеріс және сәтсіз оқиғалардың есебі және басқа еңбек қызметімен байланысты, адам денсаулығына әсер ететін жағдайлар.		4			
10. Арнайы тексеріс және қайғылы оқиғалардың есебі және басқа еңбек қызметімен байланысты, адам денсаулығына әсер ететін жағдайлар.		4			
11. Сәтсіз оқиғаларды тіркеу және басқа					

еңбек қызметімен байланысты, адам денсаулығына әсер ететін жағдайлар.		4			
12 Еңбек жағдайы бойынша ұйымның өндірістік нысандарын аттестациялау.		6			
13. Еңбек қорғауды басқару жүйесі		4			
14. Алғашқы көмек көрсету және басқа жеке қорғану құралдарымен, арнайы киімдерді қолдану және олардың қамтамасыз ету тәртібі.		4			
15. Жүк көлігін жүргізушіге еңбек қорғау мен қауіпсіздік бойынша әзірлемелер.		4			
БАРЛЫҒЫ:	15	30	-	45	45

Практикалық (семинарлық) сабақтар тізімі

1. Қызметтік тексеріс және сәтсіз оқиғалардың есебі және басқа еңбек қызметімен байланысты, адам денсаулығына әсер ететін жағдайлар.

2. Арнайы тексеріс және сәтсіз оқиғалардың есебі және басқа еңбек қызметімен байланысты, адам денсаулығына әсер ететін жағдайлар.

3. Сәтсіз оқиғаларды тіркеу және басқа еңбек қызметімен байланысты, адам денсаулығына әсер ететін жағдайлар.

4. Еңбек жағдайы бойынша ұйымның өндірістік нысандарын аттестациялау.

5. Еңбек қорғауды басқару жүйесі.

6. Алғашқы көмек көрсету және басқа жеке қорғану құралдарымен, арнайы киімдерді қолдану және олардың қамтамасыз ету тәртібі.

7. Жүк көлігін жүргізушіге еңбек қорғау мен қауіпсіздік бойынша әзірлемелер.

Курстық жобалардың (жұмыстардың) тақырыбы

1. Газбен дәнекерлеуші
2. Электрмен дәнекерлеуші
3. Автогрейдер машинисті
4. Бульдозер машинисті
5. Экскаватор машинисті
6. Аспалы крандар машинисті
7. Электр лебедкалар машинисті
8. Асфальтобетон төсеуші машинист
9. Ағаш шеберлері
10. Арматуршы
11. Бояушылар
12. Жүк автомашинасының жүргізушісі
13. Жүк тийеуші жүргізушісі
14. Жабынды жұмыскерлері
15. Сүргілеушілер

16. Дәнекерлеуші
17. Тасшы
18. Электромонтажшысы
19. Электроқұралдарына қызмет көрсетуші электрмонтері
20. Электрдәнекерлеуші

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыптары

1. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы қызметкердің және жұмыс берушінің құқықтары мен міндеттері.
2. Еңбек шартын жасасу тәртібі.
3. Еңбекке ақы төлеу.
4. Еңбек тәртібі.
5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы қызметкерлер құқықтарының кепілдіктері.
6. Өндірісте болған қызмет және арнайы сәтсіз оқиғаларды тергеп тексеру тәртібі.
7. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасының сақталуын бақылау.
8. Қауіпті өндіріс объектілеріндегі апаттарды жою және таратпау жөнінде дайындық тәртібін қамтамасыз ету.
9. Авариялық-құтқару қызметі мен құрамаларын құру, жасақтау, тіркеу, аттестаттау тәртібі.
10. Авариялық-құтқару қызметі мен құрамаларының төтенше жағдайды жоюға қатысуы.
11. Құтқарушылардың құқықтары, жұмыс және демалыс режимі, олардың мәртебесі.
12. Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың алдын алу жөніндегі шаралар.
13. Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайларды жою.
14. Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар саласындағы сараптама мен мемлекеттік есеп.
15. Өндірістік нысандарды еңбек жағдайлары бойынша аттестациялауды өткізу тәртібі.
16. Жұмыс орнындағы еңбек жағдайларын жийынтық бағалау және өндіріс нысандарды аттестациялауды ресімдеудің тәртібі.
17. Зиянды жұмыстарда істейтін жұмыскерлермен қызметкерлерге сүт және оған тең тағамдарды ақысыз жіберу тәртібі.
18. Емдеу-профилактикалық тағам мен витаминді дәрі-дәрмектерді ақысыз жіберу тәртібі.
19. Қызметкер еңбек міндеттерін атқарған кезде оның өмірі мен денсаулығына зиян келтіргені үшін жұмыс берушінің азаматтық-құқықтың жауапкершілігін міндетті сақтандыру.
20. Еңбекті қорғау басқару жүйесі.

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум

көрсеткіштер (60%-ға дейін) мен қортынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Дәріс конспектісін тексеру	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]	7,14 апта	Ағымдағы	7,14 апта	15
Зертханалық жұмыстарды қорғау	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], дәріс конспектісі	1-14 апта	Ағымдағы	1-14 апта	15
ОСӨЖ	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], [11], [12], дәріс конспектісі	1-14 апта	Ағымдағы	1-14 апта	10
СӨЖ	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	1-14 апта	Ағымдағы	1 – 14 апта	10
Аралық тексеру	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	2 қатынас сағаттары	Межелік	7,14 апта	10
Барлығы						60
Емтихан	Пән материалының игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиет тізімі	2 қатынас сағаттары	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Тіршілік әрекеті қауіпсіздігін құқықтық және ұйымдық камтамасыз ету» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймын:

1 Сабаққа кешікпеу.

2 Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.

3 Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студент міндеттерінің қатарына жатады.

4 Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.

5 Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиет тізімі

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. - Алматы: 30 тамыз 1995 ж.
2. Қазақстан Республикасының еңбек кодексі. – Астана: 23 қараша 2015 ж.
3. «Азаматтық қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы – Астана: 11 сәуір 2014 ж.
4. «Қызметкер еңбек міндеттерін атқарған кезде оның өмірі мен денсаулығына зиян келтіргені үшін жұмыс берушінің азаматтық-құқықтың жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.- Астана: 7 ақпан 2013 ж.
5. Сборник нормативных актов Республики Казахстан по охране труда. – Караганда: 2012г. – 356 с.
6. Өндірісте болған сәтсіз оқиғалар мен денсаулыққа келтірілген басқа да зақымдануларды тіркеу және рәсімдеу реті. – Қарағанды: 2015 ж 32 б.
7. Еңбек жағдайлары бойынша ұйымның өндіріс бөлмелеріне аттестация жүргізу ережелері. – Астана: 2104 ж.
8. Еңбекті қорғау басқару жүйесі ЖАҚ «Национальная компания «Қазақстан темір жолы» - Астана: 2013ж.-213б.

Қосымша әдебиеттер тізімі

10. Зиянды жұмыстарда істейтін жұмыскерлермен қызметкерлерге сүт және оған тең тағамдарды ақысыз жіберу тәртібі. – Алматы: 2015 г.
11. Охрана труда и техника безопасности в практической деятельности субъектов Республики Казахстан.- Алматы: 2012.-228с.
12. Салов А.И. Охрана труда на предприятиях автомобильного транспорта. М.: Транспорт, 2012.-351 с.
13. Лабораторные работы. Под редак. Проф. Н. Д. Золотницкого. М.: Высшая школа, 2012.- 159 с.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

КУК 3320 «Тіршілік әрекеті қауіпсіздігін құқықтық және ұйымдық қамтамасыз
ету» пәні

ОА 11 «Өрттер және апаттар» модулі

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ___ оқу бас. п. № _____ тапсырыс Бағасы келісілген

100027. ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56